

TÉMA | 70 let JAMU

Škola herců a hudebníků slaví narozeniny

Janáčkova akademie múzických umění vychovává umělce už sedmdesát let. Má slavné absolventy i mezinárodní prestiž.

ELIŠKA GÁFRIKOVÁ

Brno – Hereckému řemeslu se v jejich prostorách učily legendy jako Vladimír Menšík, Dagmar Havlová nebo Květa Fialová. Hráčské umění tam pod vedením zkušených pedagogů pilovali první primárius Janáčkova kvarteta Jiří Trávniček či známý houslista Jiří Motl. Včera uplynulo přesně sedmdesát let od vzniku brněnské Janáčkovy akademie múzických umění.

V současnosti je akademie, která je známá pod zkratkou JAMU, mezinárodně známou školou. Odchovala stovky absolventů, každoročně se na ni hlásí množství talentů. Počátky fungování akademie byly o poznání skromnější. „První profesorský sbor čítal čtrnáct mužů. Školu tenkrát navštěvovalo třiačtyřicet studentů,“ popsal start mluvčí Janáčkovy akademie Luboš Mareček.

Zatímco dnes mají studenti na výběr množství oborů na dvou fakultách, po založení školy to bylo jinak. „Akademii zřídil zákon číslo 168 z roku 1947 po mnohaletém úsilí moravské kulturní veřejnosti s odborem hudebním a dramatickým,“ popsaly v internetové encyklopedii dějin Brna archi-vářky Jiřina Kalendovská a Markéta Jančíková.

Postupně obory přibývaly, studenti mohli studovat skladbu a dirigování, operní dramaturgii, režii a herectví, hudební teorii, hru na klavír, housle, nebo jiné orchestrální nástroje a varhanní

JAMU V KOSTCE

- 12. 9. 1947 – vznikla Janáčkova akademie múzických umění v Brně s oborem hudebním a dramatickým.
- 1949 – akademii přidělili polovinu budovy na Komenského náměstí.
- 1951 – promovali první absolventi.
- 1952 – otevřel Divadelní sál JAMU – sál Marta v Bayerově 5.
- 1990 – JAMU se po letech opět rozčlenila na fakulty. Zrušili je v roce 1959.
- 28. 9. 1992 – otevřela budova Divadelní fakulty v Mozartově ulici.
- 2012 – poprvé otevírá brány Divadlo na Orlí, které škole patří.

Zajímavosti k JAMU

- Škola vychovala řadu známých osobností, studovali na ní třeba Jiří Bartoška, Eliška Balzerová, Dagmar Havlová, Bolek Polívka nebo Pavel Zedníček.
- Budova na Komenského náměstí, se kterou si většina lidí JAMU pojí, byla původně německým gymnáziem.
- Prvními obory byly hudební a dramatické.
- Nejnovějším akreditovaným oborem akademie z roku 2015 je fyzické divadlo na Divadelní fakultě.
- První čestný doktorát ve své historii škola udělila v roce 1993 přednímu českému klavíristovi Rudolfu Firkušnému.
- Do roku 1989 museli studenti skládat státnice i z marxismu-leninismu.
- První rektor JAMU, pianista Ludvík Kundera, byl Janáčkovým žákem. Kunderovi žáci na škole učí dodnes.

6 budov v centru města
2 fakulty – hudební a divadelní
70 let existence
720 studentů v současnosti (počet ke konci roku 2016)

720 studentů v současnosti (počet ke konci roku 2016)

3 typy studia – bakalářské, magisterské, doktorské

Infografika: Deník/Ivo Špatný

JAN JIRASKÝ NA JANÁČKOVĚ AKADEMII STUDOVAL. TEĎ UČÍ A ŘÍKÁ:

Na škole je rodinná atmosféra

ELIŠKA GÁFRIKOVÁ

Brno – Na Janáčkově akademii múzických umění, jak sám tvrdí, zapustil kořeny. Jeden z předních českých klavíristů Jan Jiraský byl nejdříve jejím studentem, dnes je pedagogem. Před deseti lety se stal vedoucím katedry klávesových nástrojů, což s sebou přineslo jistý paradox. „Oficiálně jsem se tím stal nadřazeným pedagogů, kteří mě učili,“ říká.

Proč jste se rozhodl zůstat na JAMU jako pedagog?

Působení na škole vyplynulo přirozeně. Studoval jsem ji od roku 1991 a ukončil doktorské studium. Mám ke škole silný vztah, vážou mě k ní i vzpomínky ze studií.

Když si na ně vzpomenete, co se vám vybaví první?

Rodinná a tvůrčí atmosféra. Začínalo to už vrátníci, kde v jistém období sedával pan Janáček. Bylo kouzelné, když někdo zavolal na fakultu a v telefonu se ozvalo: Ja-

Jan Jiraský

- Narodil se v roce 1973.
- Vystudoval Janáčkovu akademii múzických umění, studoval ve třídě profesorky Aleny Vlasákové.
- Teď na škole působí jako pedagog, vedoucí katedry klávesových nástrojů.

náčkova akademie, u telefonu Janáček. Všichni jsou spolu srostlí. Třeba někdejší paní rektorka Veselá znala osobně každého studenta.

Co se pro dnešní studenty změnilo?

Mají to těžší. Většina musí z finančních důvodů kromě studia i vyučovat, nemohou se tak soustředit na hraní a víc vnímají životní realitu,

což jim bere sny. Na druhou stranu, díky tomu, že stojí nohama na zemi, nelitují, když z nich nejsou hvězdy světových pódii, kterých je velmi málo. A obor studují jen kvůli lásce k hudbě.

Jaký vtipný moment jste jako pedagog zažil?

Pravidelně k nám jezdí na kurzy Japonci. Jednoho z nich jsem učil, hrál Janáčkův cyklus V mlhách. Měl dvě různá vydání not a ptal se, které je správné. Mírně se lišily. Já jsem si potřeboval odskočit, a tak jsem řekl, že zatelefonoji přímo Janáčkově a zeptám se. Japonský profesor mi věřil. Po návratu jsem řekl, že Janáček si už nepamatuje, kterou tu notu tam chtěl napsat, takže oboje noty jsou správné. A Japonci věřili, že jsem skutečně mluvil s Janáčkem. Osoba skladatale je pro školu obrovskou devizou, zahraniční studenti přijíždí zpravidla na lekce se skladbami od něj a předpokládají, že my jako pedagogové je dobře vysvětlíme, máme Janáčkův odkaz v sobě.

Anketa | Co se vám vybaví v souvislosti s JAMU?

Miroslav Donutil

66 let, herec

Z JAMU si vzpomínám na profesora Antonína Beera, učil judo. Dal mi nůž a řekl: „Bodni mě“. Rozmáchl jsem se a pak o sobě patnáct minut nevěděl. Omlátil se mnou tělocvičnu. Když jsem se probudil, říká: „Takhle se člověk brání napadení nožem, že?“

Hana Kostecká

26 let, operní pěvkyně, pedagožka

Když se řekne JAMU, vybaví se mi hlavně ty vtipné dny ve škole. Čas od času jsme si se spolužáky nosili do výuky vinný střík, maskovali jsme ho ale v lahvi od mattonky. Nepamatuji se, že by si toho někdo někdy všiml.

Radim Fiala

46 let, herec

Co říct o své alma mater? Snad jen to nejlepší! Ty vzpomínky vám nikdo nevymaže z paměti, snad jen Alzheimer. A že jich bylo! Někteří jsou vtipné, některé úsměvné, z některých se staly legendy a některé jsou nepublikovatelné!

Jiří Dvořák

50 let, herec

Mnoho veselých historek je nepublikovatelných. Vzpomínám si ale, jak jednou pan Šmolík, který nás na JAMU učil akrobacii a pantomimu, slavil narozeniny. Jako dárek jsme mu my studenti splnili jeho velký sen a uspořádali obrovskou šlehačkovou bitvu.

Vilém Spilka

42 let, kytarista

Před nástupem na JAMU jsem si vydělával na kytaru při rekonstrukci hudební fakulty. Elektrickým kladivem jsem boursal futra a ještě rozvíbrované jsem ho postavil na novou dlažbu. Kolem dolíku, který jsem tam tehdy vytvořil, chodím na fakultě doteď.

Alena Antalová

45 let, herečka

Vybaví se mi první cesta na koleje do Brna. Nabílala jsem mnoho věcí. Ani jsem je nemohla uzvednout. Z nádraží jsem si proto vzala taxi. Spletla jsem ale číslo domu a skončila na opačném konci ulice. Těžké kufry jsem pak na koleji stejně musela odtáhnout.

hru. Dnes jsou oborů desítky.

Kromě výuky budoucích vynikajících herců, režisérů, dramaturgů a hudebníků škola pořádá pro umělecký svět významné události. „Celosvětovou prestiž si vydobyl třeba Mezinárodní festival divadelních škol Setkání/Encounter na jaře, nebo podzimní Mezinárodní soutěž Leoše Janáčka,“ poznamenal Mareček.

Studium na akademii si nezaslouží jen tak někdo. „Třeba na obor Muzikálové herectví se hlásí kolem sto padesáti uchazečů. Ke studiu jich nakonec přijmeme deset až dvanáct,“ zdůraznil Miroslav Ondra z Ateliéru muzikálového herectví Petra Štěpána divadelní fakulty.

I na hudební fakultu se dostane jen pár vyvolených. Marcela Jelínková studuje hru na klavír u profesorky Aleny Vlasákové a docenta Jana Jiraského. „Janáčkova akademie je pro mě jako druhý domov. Se studenty se mezi sebou známe a tvoříme přátelský kolektiv. A co se týče mých učitelů, mám opravdu radost, že mohu studovat u tak úžasných profesorů. Studenti z akademie také dosahují významných úspěchů,“ vyznala se.

Na fakultě funguje i unikátní vzdělávání učitelů hry na klavír ze základních uměleckých škol, kam se sjíždí desítky pedagogů z České i Slovenské republiky. Takzvané Metodické centrum je vzdělává už čtvrt století.

Janáčkova akademie slaví narozeniny množstvím akcí. Lidé se mohou těšit třeba na pouliční divadlo pod názvem Leošovy stopy šestého října, nebo debatu se slavnými absolventy divadelní fakulty sedmého října. „Oslovy vyvrcholil galakonzertem v Besedním domě sedmáctého prosince,“ pozval mluvčí Mareček.